

Predstavujeme nové knihy

Buc M.: Základná a klinická imunológia

Bratislava: VEDA vydavateľstvo SAV, 2012, 832 s. ISBN 978-80-224-1235-3

Každý vzdelaný človek sa prirodzene zaujíma o svoju budúcnosť. Využíva pri tom poznatky mnohých vedných disciplín a to nielen tých, ktoré bezprostredne pojednávajú

o jeho zdraví a chorobách, ale aj o iných oblastiach živej prírody. V ostatných rokoch sa v tomto kontexte najviac diskutuje o imunológii a genetike, oblastiach, ktoré zaznamenávajú nielen nebyvalý nárast nových poznatkov, ale aj stále sa rozširujúce aplikácie bezprostredne ovplyvňujúce život každého človeka. Takúto možnosť predstavuje aj kniha, ktorú napísal Milan Buc, profesor Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Je obdivuhodné, že takéto dielo v takom rozsahu a obsahovo náročnej aj vysoko aktuálnej forme dokázal napísať jeden autor.

Okrem základnej imunológie (14 kapitol) dielo obsahuje aj klinickú imunológiu pojednávajúcu o úlohe imunitného systému v patogenéze chorôb (5 kapitol) a o imunitnom systéme všeobecne v medicíne (4 kapitoly), najmä v jej relatívne novo sa formujúcich oblastiach, ako sú nádory, transplantácie tkanív a orgánov, úloha imunitného systému pri vývoji jedinca, jeho reprodukciu a starnutí, o rôzne možnosti imunoterapie.

Knihu charakterizuje niekoľko významných skutočností, z ktorých treba osobitne spomenúť aspoň tri najvýznamnejšie: 1. Je odrazom dlhoročných pedagogických skúseností autora, preto ju možno považovať aj za vysokoškolskú aj nadvstavbovú učebnicu. Určite to ocenia nielen poslucháči lekárskech, farmaceutických, veterinárskych, prírodovedeckých a chemických fakúlt našich univerzít, ale aj všetci čitatelia pretože je napísaná jasným a zrozumiteľným štýlom s množstvom farebných obrázkov a schém inštruktívne dopĺňujúcich text. 2. Jednotlivé kapitoly sú v logickej nadväznosti a prakticky absolútnej aktuálnosti. Obsahujú údaje, ktoré sa v odbornej literatúre objavili do konca roku 2011, teda do času, keď autori zadávali rukopis do sadzby! 3. Text celej knihy je k dispozícii aj na Internete. Okrem toho sa na konci každej kapitoly uvádzajú webové stránky, v ktorých sú najnovšie údaje o danej téme. Internetovú verziu bude autor neustále aktualizovať, čím

sa stane prototypom vysokoškolských učebníc v budúcich desaťročiach.

O základnej a klinickej imunológii je množstvo kníh nielen v angličtine, ale aj v slovenčine a češtine. V recenzovanej knihe „Základná a klinická imunológia“ sú však v jednom komplexe základné údaje o imunitnom systéme, vrátane jeho štruktúry, ako sú zúčastnené molekuly a bunky spolu s podrobnejšími údajmi o antigénoch, imunoglobulínoch, komplementovom systéme, fagocytóze a zápale, receptoroch a membránových molekulách, ako aj ich vzájomných interakciách spolu s ich účasťou pri imunitných chorobách a základnou aplikáciou v medicíne. Možno ich preto na jednom mieste porovnávať. Ide pritom najmä o hypersenzitívne reakcie, alergie, autoimunitné a imunodeficientné stavy, obranu proti baktériám, vírusom a parazitom.

Klinický lekár určite ocení kapitoly pojednávajúce o autoimunitných, hypersenzitívnych, alergických a nádorových chorobách. Množstvo a aktuálnosť informácií, ktoré musel profesor Buc v predloženom diele spracovať, bude určite inšpiráciou aj pre každého vedeckého pracovníka, lebo mu umožňuje najnovší pohľad nielen na praktickú medicínu, ale aj pre rozvoj vedeckej činnosti.

Keďže ide o učebnicu, na konci sú uvedené aj základné zásady imunologických vyšetrovacích metód a pre čitateľov, ktorí prichádzajú do kontaktu s imunológiou po prvý raz, aj slovník najdôležitejších imunologických pojmov, slovník množstva v imunológii používaných skratiek, vrátane ich anglických ekvivalentov a podrobný register.

Knihu možno odporučiť nielen študentom našich univerzít, ale aj všetkým záujemcom, ktorí si chcú prehĺbiť alebo inovovať svoje vedomosti zo súčasnej imunológie.

Obsahuje množstvo údajov, ktoré zásadným spôsobom rozširujú doterajšie poznatky aj o relatívne známých oblastiach, ako sú imunoglobulíny, komplement, HLA-komplex, subpopulácie lymfocytov, ale aj o najnovších oblastiach imunitného systému, vrátane cytokínov, chemokínov, membránových molekul zúčastnených buniek a ich vzorkových receptoroch. Autor pri ich opise uvádza aj príslušné gény, ktoré determinujú nielen ich účasť, ale aj funkciu. V monografii sú takto popri klasických morfológických, biochemických a imunologických charakteristikách aj základné genetické údaje.

*Prof. Ing. Miroslav Ferencik, Dr.Sc.
Emeritný profesor LF UK v Bratislave*